

VERSCHILLEN TUSSEN DE JEUGDWET, WMO, WLZ EN ZVW: WELKE ZORGWET IS WANNEER VAN TOEPASSING?

Als je zorg nodig hebt zijn de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Wet langdurige zorg (Wlz) en de Zorgverzekeringswet (Zvw) termen die je regelmatig om de oren vliegen. Wat is nou wat? En wanneer is welke zorgwet nu van toepassing? We zetten het voor je op een rij.

Vier zorgwetten

Zorg is geregeld in verschillende zorgwetten. De Jeugdwet, Wmo, Wlz en de Zorgverzekeringswet zijn de vier zorgwetten in Nederland. Het zorgstelsel zorgt ervoor dat iedereen de zorg kan krijgen die hij nodig heeft.

1. De Jeugdwet

De Jeugdwet is voor jeugdigen, mensen onder de 18 jaar. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze wet en kent de aanvraag van sociale diensten toe. Jongeren die van deze diensten gebruik maken, hoeven geen eigen bijdrage te betalen. De verschillende diensten die onder de Jeugdwet vallen, zijn onder meer:

- Zorg en hulp bij opvoedingsproblemen, ambulante jeugdhulp en pleegzorg
- Basis- en specialistische GGZ
- Zorg bij een (lichte) lichamelijke of verstandelijke beperking
- Vervoer bij begeleiding en vervoer naar een instelling
- Kinderbescherming en jeugdreclassering
- Gesloten jeugdzorg

Goed om te weten is dat wanneer je 18 jaar wordt, jeugdhulp meestal stopt. De meeste vormen van jeugdhulp vallen vanaf die leeftijd onder andere wetten, zoals de Wmo, de Zorgverzekeringswet of de Wet langdurige zorg.

2. De Zorgverzekeringswet (Zvw)

De Zorgverzekering is er voor iedereen. Wie in Nederland woont of werkt, moet een basisverzekering afsluiten. Je verzekert je daarmee voor zorg uit het basispakket. De inhoud van het basispakket is door de overheid vastgelegd in de Zorgverzekeringswet. Iedereen boven de 18 jaar betaalt een eigen risico. Zorgverzekeraars zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van deze wet. Zorg die onder andere onder deze wet valt, is:

- Acute medische zorg, zoals huisartsenzorg en ziekenhuiszorg
- Thuiszorg, via (wijk-)verpleging en verzorging
- Indicatie door een medisch specialist/verpleegkundige
- Bezoek aan een medisch specialist, zoals een kaakchirurg of een internist

3. De Wet maatschappelijke ondersteuning

Gemeenten moeten ervoor zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Gemeenten zijn via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen, die niet zelfredzaam zijn en thuis ondersteuning nodig hebben.

Elke gemeente organiseert de toegang tot ondersteuning op zijn eigen manier. De ene gemeente heeft een Wmo-loket en de andere gemeente heeft een sociaal wijkteam, waar je terecht kunt met je hulpvraag.

Zorg en ondersteuning die vanuit de Wmo geregeld kan worden, is onder andere:

- Begeleiding en dagbesteding
- Tijdelijk ontlasten en ondersteunen van mantelzorgers
- Een plaats in een beschermde woonomgeving voor mensen met een psychische stoornis
- Opvang in geval van huiselijk geweld en voor mensen die dakloos zijn
- Gratis gebruik van een onafhankelijk cliëntondersteuner vanuit de Wmo
- Een rolstoel
- Maaltijdverzorging (tafeltje dekje)
- Vervoer voor mensen die slecht ter been zijn en niet met het OV kunnen reizen (taxibussen, scootmobiel)

Goed om te weten is dat niet alle voorzieningen onder de Wmo vallen. Voorzieningen, die niet via de Wmo geregeld zijn:

- Hulpmiddelen voor tijdelijk gebruik, zoals krukken, rollators en een douchestoel. Hiervoor kun je contact opnemen met de thuiszorgwinkel, het thuiszorguitleenmagazijn of je zorgverzekeraar. Je zorgverzekeraar kan je ook meer vertellen over de vergoedingen.
- Woonaanpassingen, die niet aan je eigen woning zijn, zoals een vakantiehuis of caravan.
- Persoonlijke verzorging, zoals hulp bij opstaan, douchen, aankleden, scheren, eten en drinken. Deze zorg wordt vergoed uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten.

4. De Wet langdurige zorg (Wlz)

De Wet langdurige zorg regelt zware, intensieve zorg voor kwetsbare ouderen, mensen met een handicap en mensen met een psychische aandoening. Mensen die voor de Wlz in aanmerking komen, hebben voor onbepaalde tijd 24-uur zorg of toezicht nodig. Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) beoordeelt of iemand in aanmerking komt voor zorg uit de Wlz. Is dit het geval? Dan ontvang je een Wlz-indicatie, waarin staat dat je recht hebt op zorg vanuit de Wlz. Via het CIZ kun je een aanvraag indienen voor langdurige zorg, voor jezelf of voor een familielid.

Zorg uit de Wlz is onder andere:

- Verblijf in een zorginstelling
- Persoonlijke verzorging en verpleging
- Medische zorg
- Dagbesteding
- Vervoer naar de plek waar je dagbesteding of dagbehandeling hebt
- Hulpmiddelen, zoals een rolstoel of medicijnen
- Gratis gebruik van een onafhankelijk cliëntondersteuner vanuit de Wlz

Zorg uit verschillende wetten tegelijk?

Meestal kun je geen zorg krijgen uit verschillende wetten tegelijk. Heb je bijvoorbeeld recht op zorg thuis vanuit de Wlz? Dan kan je zorgverzekeraar geen wijkverpleging leveren. En de gemeente biedt dan meestal ook geen Wmo-voorzieningen. Uiteraard kun je wel gebruik maken van algemene voorzieningen via de gemeente, zoals maaltijden via Tafeltje-dekje of woningaanpassingen en sociaal vervoer.

Soms lijkt zorg uit verschillende wetten op elkaar

De zorgsoorten uit de verschillende wetten lijken soms op elkaar. Dat kan verwarrend zijn. Zorg vanuit de Wlz heeft vaak dezelfde naam als hulp en zorg vanuit de Wmo/Zvw. Bijvoorbeeld verpleging, verzorging, begeleiding of dagbesteding. De invulling van de zorg kan wel verschillen.

